

WILNIENSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-11-6-6
Administracja 10-114-6
I renumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 203 Rok II
GRODNO
piątek 24 lipca 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-mi asfaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego sawiadomienia.

SKARŻĄ SIĘ

Obrzymi zastój, niepomiarne trudności finansowe i absolutny brak gotówki obiegowej wytworzyły zupełnie zrozumiałe poszanowanie grosza, który w czasach inflacji marki oraz poinflacyjnych był szafowany bez rachunku i zastanowienia.

Wtedy gdy zastanawiano się czy milion marek za podanie kapelusza i laski będzie dostatecznym wynagrodzeniem za fatygę, dziś 3 razy oglądamy 20 groszy zanim raz damy a niejedną wolt usiąść na własnym kapeluszu w restauracji, niż oddać go do szatni, gdyż to pachnie datkiem dwudziestogroszowym a więc pozbyciem się poważnej dziś sumy.

To samo ma się w dziedzinie opłat wszelkiego rodzaju. Dawniej wnosilo się różne opłaty i nikt nie narzekał, dziś każdy wydatkowany grosz boli i każda suma opłat wydaje się niepomiarne i wywołuje odruch protestacyjny.

W sprawie opłat uważanych nie tylko za nadmierne, lecz wogóle za bezpodstawne otrzymujemy następujące zażalenie:

„Jak wiadomo Magistrat przy każdym złożeniu na swoje imię podaniu pobiera t. zw. opłatę magistracką w kwocie 1 zł. 50 gr.

To rzecz prosta, jest zupełnie zrozumiałe. Czy jednak Magistrat ma prawo pobierać taki podatek od podań, skierowanych do Izby Skarbowej w Białymstoku i już opłaconych podatkiem skarbowym w postaci znaczka sztemplowego na sumę 2 zł.

W dobie obecnej, w związku ze ściąganiem 12 proc. podatku od nieruchomości, petentowi przysługuje prawo w 2-u tygodniowym terminie złożyć rekurs do Izby Skarbowej w Białymstoku. Od tych to rekursów Magistrat pobiera 1 zł. 50 gr. podatku magistrackiego.

W tym wypadku wywarza się tragicomiczna sytuacja, ponieważ w większości wypadków, gdzie interesantowi chodzi o zdjęcie kilku złotych niewłaściwie pobranego podatku za jakąś chałupkę na przedmieściu, wobec nadmiernych opłat zmuszony on jest zrzec się obrony przed zachłannością urzędów podatkowych. Jednym słowem ma do wyboru dwie alternatywy albo pozwoli obdziżyć się ze skóry urzędowi podatkowemu albo pozwoli na dokonanie podobnego eksperymentu za sobą Magistratowi.

Odnosnie opłat pobieranych w Urzędzie Rozjemczym do spraw najmu lokali komunikują nam o

następującym systemie jako wielce dziwnym.

„Właśc. nier., dla ustalenia podstawowego komornego wyceny nieruchomości, winien składać do wymienionego urzędu tyle podań ile w jego domu znajduje się pomieszczeń. Wymieniony Urząd pobiera od każdego podania, nie zważając na wartość i wielkość pomieszczenia prócz 45 gr. za każde wezwanie jeszcze 5 zł. t. zw. wpisowych.

Właściciele domów, którym zależy na ustaleniu podstawowego komornego w celu zmniejszenia wycenianych kwot podatku od nieruchomości, ustalonego przez Magistrat, muszą wpłacać przeciętnie 35 zł. (licząc średnio 5 — 6 mieszkań) nie mówiąc o tych domach, w których ilość lokali sięga 15—20 i kiedy to suma „wpisowego“ sięga 80—100 zł. i wyżej.

Podobne wymagania urągają wszelkim pojęciom o słuszności i prawie, ponieważ odnośny właściciel mógłby złożyć tylko jedno podanie ze wskazaniem ilości lokali w swym domu, opłacając jednorzazowo tylko 5 zł.

Powyższe, prócz zaoszczędzenia wydatku, zmniejszyłoby zbyteczne marnowanie czasu, jak również i papieru i podwoilo by wydajność pracy odnośn. urzędu.

Ponieważ skargi podobne zdarzają się stale i zdają się być zupełnie uzasadnione przeto radzibyśmy otrzymać w tym względzie od kogo należy pewne wyjaśnienie.

Z prasy wileńskiej

Przedstawiciele prasy wileńskiej w czasie pobytu Ministra Raczkiewicza w Wilnie byli przyjęci przez p. Ministra na konferencji, o czem Kurjer Wileński pisze co następuje:

„Dnia 18 b. m. Minister Spraw Wewnętrznych p. Władysław Raczkiewicz przyjął w D. legaturze Rządu przedstawicieli prasy wileńskiej, którym udzielił następujących informacji:

„Co do czynności moich, jako ministra spraw wewnętrznych w zakresie spraw kresowych, przeprowadziłem te zamiecenia, które już i dawniej były przez rząd wysuwane, a które szły w kierunku zrealizowania pewnych niezbędnych poczynań dla województw wschodnich. Co się tyczy podziału administracyjnego województw wschodnich, to skierowałem już uchwalone przez Radę Ministrów wnioski co do rozgrani-

czenia dwóch województw, a następnie do przemianowania okręgu administracyjnego Wileńskiego na województwo. Jednakże te rzeczy nie będą mogły być niestety obecnie uchwalone ze względu na to, że Sejm kończy już swoje czynności. Rząd upoważnił mnie do wniesienia poprawki do Sejmu w sprawie wyznaczenia stałej siedziby dla województwa Nowogródzkiego. Siedzibą tą będzie Słonim. W myśl powyższej uchwały uskutecznienie praktyczne zamierzeń rządu, co do podziału administracyjnego będzie miało walor od 1 stycznia b. r.

Rada Ministrów w myśl postanowienia sekcji prasowej powzięła decyzję wprowadzenia w życie t. zw. instytucji urzędów objazdowych, którzy będą mieli możliwość z ramienia starostów załatwiania całego szeregu spraw na miejscu. Będzie to dla ludności wielkiem ułatwieniem.

Co do projektów Rady Ministrów, to zakomunikowałem Panom moim, iż Rada Ministrów uchwaliła, aby w zastosowaniu do artykułu 66 ustawy Konstytucyjnej, który mówi o jednej stronie o decentralizacji władzy a z drugiej o zespoleniu w przyszłości ustawodawstwa, specjalnie uwzględniać ten artykuł Konstytucji. Jeżeli chodzi o teraźniejszość, to Rada Ministrów powzięła uchwałę, aby wszyscy ministrowie zdecydowali, jakie mianowicie uprawnienia mogą być przekazane drugiej instancji. Jest to sprawa najbliższej przyszłości.

Co do sprawy dowodów osobistych to w tej dziedzinie trzeba było wprowadzić pewne ujednostajnienie. Kwestja ta została uzgodniona o tyle, że na oślim terenie będą obowiązywały wydane w swoim czasie rozporządzenia szefa zarządów przyfrontowych i etapowych.

Jżeli chodzi o prace Sekcji Kresowej muszą powiadzieć, iż do prac w niej zostali powołani, jako rzeczoznawcy pp. Leon Wasilewski, Leowenhertz i Zwierzński.

Przyjechałem do Wilna, by przyrzec się pracy tutejszych organów, do niedawna mnie podległych, oraz załatwienia niektórych praw mniejszej wagi, a następnie chodziło mi o odbycie konferencji z wojewodami województw, posiadających z ziemią Wileńską, a mianowicie z p. wojewodą nowogródzkim i wojewodą białostockim Podczas konferencji omówiłem szereg spraw, które dotyczą skoordynowania współpracy czynników administracyjno-politycznych, wymienionych trzech województw. Chodziło mi również o nawiązanie bardziej żywego kontaktu pp. wojewodów ze sobą, jak również organów bezpieczeństwa z prokuraturą aniacyjną, co przyczyni się do bardziej sprawnego współdziałania wszystkich

zainteresowanych czynników na tym terenie.

Na pytanie czy w związku z przeniesieniem siedziby województwa nowogródzkiego do Słonima będzie zachowana dotychczasowa nazwa województwa — p. Minister odpowiedział twierdząco, zaznaczając jednocześnie, że nie przewiduje się narazie zmian co do podziału terytorjalnego poszczególnych województw.

Jest zwolennikiem utrzymania województw wniejującej tej samej wielkości co obecnie.

Odpowiadając na pytanie co do zamierzeń rządu w kierunku zwiększenia ilości sędziów p. Minister oświadczył, że istnieje projekt, aby przy sądach apelacyjnych ustanowić specjalnych sędziów śledczych.

Zapytany, czy przejęcie granicy litewskiej i litewskiej przez oddziały KOP nastąpi w terminie przewidzianym p. Minister stwierdził, że w budżecie będzie to uwzględnione. Muszę zaznaczyć, że jeżeli chodzi o bezpieczeństwo na pograniczu to poprawa ostatnimi czasy nastąpiła znaczna.

Pau Minister zaznaczył również, że aktualna dla ludności Ziemi Wileńskiej sprawa budowy kolei lokalnej Druja-Woropajewo została przez p. ministra koleś bardzo przychylnie przyjęta.

Ogłoszenie

Zasiłki dla rodzin osób powołanych na ćwiczenia wojskowe

Stosownie do otrzymanych rozporządzeń Magistrat przystępuje do wypłacania zasiłku pieniężnego rodzinom osób powołanych na ćwiczenia wojskowe.

W myśl §§ 26 i 27 Rozp. Wykon. Min. Spr. Wewnętrz. z dnia 12 kwietnia 1923 r. (Dz. U. Nr. 40 poz. 280 z r. 1923) prawo do zasiłku winno być zgłoszone w Magistracie. Zgłoszenie należy uskutecznić na formularzu, który otrzymać można w biurze Magistratu pokój № 9. Osoba zgłaszająca prawo do zasiłku winna wypełnić wszystkie dotyczące powołanego i jego rodziny rubryki formularza atramentem i czytelnie, podając szczegóły bezwzględnie prawdziwe i wyczerpujące. Osoby podające w zgłoszeniu świadomie szczegóły nieprawdziwe w celu wyłudzenia zasiłku lub wyższej jego normy, pociągnięte będą do odpowiedzialności karno-sądowej.

Prezydent m. Grodna.

**Składajcie ofiary
na L. O. P. P.**

Kronika

Teatr Miejski

Dziś po raz ostatni przepiękny efektowny dramat ze słowami i tancerkami Korzeniowskiego „Karpacze górale”, w którym śliczna dekoracja pendzla M. Kostjenti wzbudziła ogólny zachwyt.

W rolach głównych występują pp. Kidawska, Bortnowska, Warden, Skąpał, Melsrowicz, Krosnowski, Rzentkowski i inni.

Po dalszym przedstawieniu „Karpacze górale” ustąpią na dłuższy czas z repertuaru, gdyż w przyszłym tygodniu ukazuje się na naszej scenie sensacyjna sztuka Anskiego „Dybuk”.

Słusznie niezadowolenie

Na zakończenie roku szkolnego w Rzemieślniczej szkole Żydowskiej im. E. Bregmana urządzona została wystawa robót absolwentów, którzy w tym roku ukończyli szkołę powyszszą. Wystawa miała trwać do poniedziałku 20 b. m. włącznie.

Z tego powodu zwrócono się do tej, pisma żydowskiego „Grodner Moment” z prośbą o wydrukowanie tej notatki o wystawie jeszcze w numerze poniedziałkowym. Jak się obecnie dowiadujemy wzmianki dziennik nie umieścił z niewiadomych powodów.

Jeżeli istotnie tak jest jak nam komunikują to nie dziwimy się, słusznemu niezadowoleniu osób zainteresowanych.

Urodzaje a cena chleba

Tegoroczne nadzwyczajne wprost urodzaje wzbudziły wielkie nadzieje w ubogiej ludności na stanie chleba.

Istotnie cena zboża z chwilą rozpoczęcia żniw spadła o 30 procent w czym jednak niestety nie dorównał jej nieznaczny spadek ceny na chleb.

Chcąc bylibyśmy wiedzieć czemu to przypisać należy i czy w tym wypadku instytucja t. zw. walki z inflacją o której wiemy że odbywa od czasu do czasu posiedzenia, która częściej nie dochodzą jak dochodzą do skutku nie miała by co do powiedzenia.

Życie za snop żyta

Przy podziale zboża na polu w majątku Raszewo uderzeniem uca zabity został przez swego spółnika Witold Ejsmond współwłaściciel pomianowanego folwarka.

Polowanie na wychodnego

W cukierni na t. zw. Bróchalce od chwili zapalenia lamp elektrycznych współwłaściciel takowej p. Zawistowski urządza polowanie na różne owady przylatujące do światła. Mielimy sposobność w tych dniach oglądać wcale pokazaną kolekcję rozmaitych żuków, ciem, rzadkich owadów i t. p., z którego zyski w całości poważnie uzupełnienie działu owadów dla przyrodniczego muzeum miejskiego, znajdującego się pod kierownictwem p.

S. Żywno. Kompletowanie prowadzone z całym zapalem, daje nader szybko rezultaty.

Ofiarujcie stare książki

Patronat nad wieżami gorąco apeluje do społeczeństwa o ofiarowanie wieżom starych książek do czytania.

Nie ma domów, którym brak byłoby niepotrzebnych starych egzemplarzy, które stają się pastwą much i kurzu.

Ofiarujcie te niepotrzebne nam książki, które staną iskrą radości w mrokach zimnych pięturych cel więziennych.

Tryumf solidarności

W dniu 3 lipca b. r. wpłynęło do biura Zarządu Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Pow szechnych w Warszawie, przeszło trzydzieści tysięcy złotych na budowę Sanatorium w Zakopanem i w dniu tym suma wpłaconych składek na ten cel osiągnęła okragło

Jeden milion złotych.

Nauczycielstwo należące do tej organizacji opodatkowało się na Samopomoc leczniczą w wysokości 3 proc. ed swych poborów miesięcznych i składa je gorliwie już 19 miesięcy.

Budynek Sanatorium w Zakopanem na Gubałowie obliczony na 200 chorych stoi obecnie pod dachem i rozmiarami swoimi przewyższy wszystkie dotąd istniejące Sanatoria w Polsce. Obecnie wykonywane roboty wewnątrz budynku w pospiesznym tempie tak, ażeby w dniu 3 listopada r. b. mógł być oddany do użytku chorych. W tym też dniu odbędzie się otwarcie i poświęcenie tego wielkiego dzieła solidarności społecznej i zawodowej.

Do Szanownej Redakcji „Nadnieńskiego Kurjera Polskiego” w Grodnie

Zarząd Główny Polskiej Macierzy Szkolnej pragnąc, jako instytucja oświatowa, informować się wezstronnie o ruchu społecznym w kraju, zwraca się do Szanownej Redakcji z prośbą o nadsyłanie, w zornie lat ubiegłych, jednego egzemplarza, swojego wydawnictwa, gratisowo pod adresem: Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7 m. 4 Zarząd Główny P. M. S.

Referat prasowy Polskiej Macierzy Szkolnej ze swojej strony przesyłać będzie Szanownej Redakcji wszelkie notatki i materiały dotyczące ruchu oświatowego w Polsce. Vice-Dyrektor P. M. S. (Podpis)

Nauczyciel i nauczycielka

Sily wykwalifikowane udzielają lekcji ze wszystkich przedmiotów, wchodzących w zakres szkół średnich po cenach przystępnych. Wiadomość w redakcji. 18 x

Czytajcie „Nadnieński Kurjer Polski”

St. Jakubowski

Mierniczy upoważniony przez Ministerstwo Reform Rolnych

wykonuje pomiar, komsacje, regulację serwisów, oraz wszelkie inne czynności związane z mierznictwem.

Ul. Bankowa, Hotel Metropol pok. N° 11.

Uczenica starszego kursu Seminaryjum Naucz. w Grodnie poszukuje lekcji w miejscu lub na wyjazd. Wiadomość w redakcji 14 x

Zgubiono zagraniczny pasport wydany przez Starostwo Suwalskie L. 402 13. IV. 1923 r. na imię Abram Wolf Borowski. 2-3

Zgubiono książeczkę wojskową i kartę demobilizacyjną wydaną przez PKU Grodno oraz dowód osobisty wydany przez gminę Wielkie Bjamonty na imię Tichona Żelaznego. 1

ROZKŁAD

jazdy pociągów ważny od 5 czerwca 25 r.

№ poci.	Rodzaj pociągu	Przyjazd do Grodna		Odjazd z Grodna		Skład	Dokąd
		Codz.	Min.	Godz.	Min.		
256	Miesz.	1	20	—	—	Mosty	Grodno
704	Posp.	1	34	1	42	Zemgala	Warszawa Gl.
732/733	Osob.	1	23	2	03	Suwalki	Warszawa Wil.
711	Osob.	2	42	2	52	Warszawa Wil.	Wilno
731/734	Osob.	4	08	4	48	Warszawa Wil.	Suwalki
258	Miesz.	—	—	5	00	Grodno	Mosty
708	Posp.	4	35	4	43	Warszawa Gl.	Zemgala
257	Miesz.	—	—	6	25	Grodno	Jeziory
241	Osob.	9	26	10	01	Suwalki	Białystok
254	Miesz.	10	15	—	—	Mosty	Grodno
258	Miesz.	11	50	—	—	Jeziory	Grodno
714	Osob.	11	52	12	02	Zemgala	Warszawa Wil.
242	Osob.	—	—	18	30	Grodno	Suwalki
255	Miesz.	—	—	19	30	Grodno	Mosty
713	Osob.	14	10	14	20	Warszawa Wil.	Zemgala
243	Osob.	17	50	18	30	Białystok	Suwalki
712	Osob.	22	17	22	27	Wilno	Warszawa Wil.

Dyrekcja Spółdzielni Wojskowej

O. K. III w Grodnie, Piłsudskiego 3

polowa artykuły spożywcze, wędliny, galanterje, towary biawatne, kosmetyka, kostjmy kąpielowe, bieliznę męską i damską, przybory sportowe, mobilie, narzędzia kuchenne — aluminiowe, emaliowane, szkło, porcelanę i fajans, wyborowe wina krajowe i zagraniczne, kilmity.

Ceny konkurencyjne.

Hurt i detal.

Węgiel górnośląski najlepszej jakości po cenie 35 złotych za tonę loco stacja Grodno.

21—

ZAKŁADY GRAFICZNE

i PIERWSZA KRAJOWA FABRYKA KART DO GRY

Aleksander Łapin i S-ka

przyjmują zamówienia na wszelkie roboty

LITOGRAFICZNE

jak etykiety, plakaty, reklamy.

Specjalność — mechanicznie gumowane etykiety dla browarów i gorzelni.

ulica Peetowa № 4.

Nieserjowy obraz

W roli głównej królowie ekrana

MIASTO ROZKOSZY

Paryż! Paryż!

Dramat erotyczny w 8 aktach

Iwan Mozzuchin i N. Lisenko

Czy jesteś już członkiem cywilnego klubu sportowego?

CRESOVIA